ఆణిముత్యాలు

పిపీలికం

రాచకొండ విశ్వనాథశాస్త్రి

రాచకొండ విశ్వనాథశాస్త్రి 1922, జులై 30న జన్మించారు. తెలుగు కథకి పేరు ప్రతిష్ఠలు తెచ్చిన మహానుభావులలో ఎన్నతగిన వారు రావిశాస్త్రి. వృత్తిరీత్యా లాయర్ అవడం వల్ల సమాజంలోని విభిన్న వర్గాలకు సన్నిహితంగా చూశారు. గమనించారు. ఆకళింపు చేసుకున్నారు. కథలుగా జాతికి అందించారు. ఈ "పిపీలికం" కథ బాకీకథల పరంపరలోది. ఆంధ్రజ్యోతి వారపత్రిక నుంచి బాకీ తీసుకుని, అక్షరాలా ఆ బాకీ తీర్చడానికి వీటిని రాశారు. తెలుగు పాఠకుల అదృష్టం. రావిశాస్త్రి కథన శైలి గురించి ప్రస్తావించడం నాలుగు వాక్యాలలో తెమిలేది కాదు. పైగా ఎవరికీ తెలియనిదీ కాదు. పత్రిక-మన మాసపత్రిక వందవ సంచికలో కథల కొండ రాచకొండ కథను అందిస్తున్నందుకు ఆనందిస్తున్నాం. నూరేళ్ల తెలుగు కథకు యిది నీరాజనం - రావిశాస్త్రికి అక్షర నివాళి.

పూర్వం కృతయుగంలో, ఒకానొక ప్రజాపతి రాజ్యం చేసే కాలంలో, గౌతమీ నదికి ఉత్తరంగా శ్యామవనం అనే అడవిలో ఓ పెద్ద మర్రి చెట్టొకటి ఉండేదిట. ఆ మర్రిచెట్టుకింద, దాని మానుని ఆనుకొని ఓ పెద్ద చీమలపుట్ట ఉండేదిట. అందులో నివసించే ఒకానొక చీమకి ఒకనాడు ఉన్నట్టుండి తనెవరో ఏమిటో తెలుసుకోవాలనే జిజ్ఞాస కలిగిందట.

తనెవరో అనే విషయం గురించి ఆ చీమ చాలా తీవ్రంగా ఆలోచించ నారంభించిందట. (ఆలోచించి పనిచెయ్యడం మంచిదే ? కాని, ఆలోచన ఒకప్పుడు పనికి అంతరాయం కలిగిస్తుంది) పనీ పాటూ సరిగా చెయ్యకుండా ఆ చీమ ఆలోచనల్లో పడి కూర్చుండి పోయేసరికి తోటిచీమలు దానిని చీవాట్లు పెట్టేయట.

పనిచెయ్యని ప్రాణులు "చెడి పోతాయిస్మా!" అని అవి దాన్ని హెచ్చరించేయిట. ఐనప్పటికీ దాని ఆలోచనలది మానింది కాదట.

నేనెవర్ని? కళ్ళనా, కాళ్ళనా, తలనా, మొండేన్నా? ఎవరు నేను? నేను తినే తిండినా నేను? నా ఆలోచించే శక్తినా నేను? ఎవర్ని నేను? ఎందుకు పుట్టేన్నేను? ఎందుకు జీవిస్తున్నా న్నేను? ఎందుకు ఛస్తాను? చచ్చి నే నేమవుతాను? ఎవర్ని, నేనెవర్ని?

ఇటువంటి ఆలోచనలతో చీమకి నిద్ర చెడిందట. ఆరోగ్యం క్షీణించిందట. తలకూడా చీమవాసంత పాడైందట. ఆరోగ్యం క్షీణించి, ఆలోచనలు ఎక్కువ వడంతో దాని పరిస్థితి చాలా గందరగోళంగా మారిందట.

అప్పుడు, ఆ చిరుచీమ దురవస్థచూసి, దానికి మరొక చీమ హితబోధ చేసిందట; "ఒరే సోదరా అంతుచిక్కని ఆలోచనలతో ఎందుకలా తల బద్దలు కొట్టుకుంటావు? అలా చేసుకొనేదానికి మారుగా అనుభవశాలి నెవరినైనా అడిగి చూడకూడదా? నే చెప్పేమాట విను. ఇక్కడికి మూడు ఆమడల దూరంలో గోపన్నపాలెం అనే గ్రామం ఉంది. అక్కడ నిగమశర్మ అనే బ్రాహ్మణుడున్నాడు. నీ ప్రశ్నలన్నింటికీ ఆయన సమాధానం చెప్పగలడేమో వెళ్ళి అడుగు! అలా చెయ్యి!" అని హితబోధ చేసిందిట సోదర పిపీలికం.

ఆ హితబోధ విని ఆనందించిన మన చిరుచీమ, పనికట్టుకొని, పెను ప్రయాసలకోర్చి ప్రయాణంచేసి, గోపన్నపాలెం చేరుకొని, నిగమశర్మ ఇంటికి వెళ్ళిందట. ఆత్మపదార్థానికైనా సరే, బ్రహ్మపదార్థానికైనాసరే ఆకలిమాత్రం తప్పదని గోపన్నపాలెపు నిగమశర్మకి బాగా తెలుసునట.

మన చిరు చీమ అతని ఇల్లు చేరుకునే సమయానికి అతడు గొప్ప ఆకలి మీద ఉన్నాడట. మన చీమ అతడి వైపు జ్ఞానకాంక్షతో చూస్తే, అతడు మన చీమని ఆకలి చూపు చూసేడట. కాని, నిగమశర్మ సర్వభక్షకుడు కాడట. అతడు చీమలని కాని, మానవులను కాని

తినడట. (వారి కష్టాన్నే తినగలడట)

చీమని చికాకుగా చూసి -

"ఏమిరా పిల్లవాడా! ఎందుకొచ్చేవు? నీకు నాతో ఏమి పనుంది?" అని ప్రశ్నించేట్ట నిగమశర్మ.

అప్పుడు ఆ చీమ ముందుకాళ్ళు వంచి, తల నేలకి ఆన్చి, "స్వామీ! నేనెవర్ని? ఎందుకు పుట్టేను? ఎందుకు బతుకుతున్నాను? ఎందుకు ఛస్తాను?" అని సవినయంగా ప్రశ్నించి తన రాకకి కారణం నిగమశర్మకి తెలియజేసిందట.

గోపన్నపాలెపు గోపకుమారుల్లో కొంతమందికి విద్యాభ్యాసం చేయాలనే వాంఛ కలిగినపుడు "ఆలమందలు కాసుకొనేవాళ్ళకి ఓనమాలెందుకురా!" అని వారిని నిగమశర్మ లోగడ నిరుత్సాహపరిచేడుట. అందుచేత వాడు ఓననామాలవంక రావడం మానివేసేరట. ఆ గ్రామంలో క్షత్రియులెవరూ లేరు. ఒక వైశ్యుడున్నాడట! కాని, అతనికి లాభాల చదువే కాని ఓనమాల చదువు అక్కరలేకపోయిందట.

మరింక బ్రాహ్మణులున్నారా అంటే; ఆ గ్రామానికి నిగమశర్మే ఒంటి బ్రాహ్మణుడుట. దానా దీనా, నలుగురికి నాలుగేసి అక్షరాలు చెప్పి నాలుగు నూకలు సంపాదించే అవకాశం నిగమశర్మకీ లేకపోయిందిట. ఇంటికీ మూడేసి నూకలు చొప్పున ముప్పైత్తుకుంటూ, సగం ఆకలితో బతికే నిగమశర్మకి జ్ఞానకాంక్షతో వచ్చిన చిరుచీమని చూడగానే బండెడాస, కొండంత ఉత్సాహమూ కలిగేయట.

"మానవేతర జీవుల్లో జాతి భేదప్రమేయం లేదు కాబట్టి" ఈ చీమకి చదువు చెప్పి నాలుగు నూకలు లాగొచ్చుకదా అని అతను చాలా సంబరపడ్డాట్ట.

చీమ మాటలు విన్నాక నిగమశర్మ క్షణంసేపు ఆలోచించి గొంతుక సవరించుకొని,

"అబ్బో! మంచి జిజ్ఞాసతోనే వచ్చేవే ! కాని చూడు. నువ్వు తెలుసుకోవాలనే విషయాలన్నీ తెలుసుకోవాలంటే చాలా చదువుకోవాలే!" అన్నాడట.

"అలాగయితే స్వామీ, ఆ చదువు నాకు మీరే చెప్పాలి !" అందిట చిరుచీమ.

"అలాగే చెప్తాను. కాని, ఒక యదార్థం ఉంది. ఆకలితో మాడి చచ్చేవాడు ఆ పరమాత్ముడైనా సరే ఎవరికీ పాఠాలు చెప్పలేడు. వాడికి ఆ శక్తికాని, ఆ ఇచ్ఛకాని ఉండవు. నేనిప్పుడు ఆ స్థితిలోనే ఉన్నాను" అని చెప్పి ఊరుకున్నాడు నిగమశర్మ.

చిరుచీమకి ఏం చెయ్యాలో తెలియక....

"మరైతే నేనేం చేయాలి స్వామీ?" అని అమాయకంగా అడిగిందట. అందుకు సమాధానంగా,

"ప్రతిదినం నాకు ఓ గిద్దెడు నూకలియ్యి. అంతే చాలు! అందుకు సమ్మతిస్తివా, నేన్నీకు చెప్పగలను చదువు" అని ఆశని గాంభీర్యం వెనకదాచి తన యదార్థపు కోరిక తెలియజేసేడట చీమకి శర్మ.

అప్పుడా చిరుచీమ తెగ సంతోషించి నిగమశర్మకి నమస్కరించి "స్వామీ! ఎంతటి కష్టమైనా సరే నేను లెక్కచెయ్యను. నాకు చదువు కావాలి!" అని తన అభీష్టం గ్రహించి, ఆ క్షణం నుంచీ ఎద్దులా కష్టపడి గింజ గింజ చొప్పున గిద్దెడు గింజలూ ప్రతిదినం

బొమ్మలాట

ఓ భగవంతుడా!
మనిషిగా పుట్టిస్తే పుట్టించావు
ఆ మనిషికి మనసెందుకిచ్చావు?
మనసిస్తే ఇచ్చావు - ఆ మనసులో
రాగభావాల నెందుకు నింపావు?
హే భగవాన్!
నీకు హృదయం లేదు
ఉంటే! ఒక హృదయ ఘోష
నీకర్థమయేదే!
నువ్వు శిలవైనావు. అందుకే
నీలో స్పందన లేదు
హే ప్రభూ!!
ఎందుకు మనిషి మనసును కదిలిస్తావు?
ఆ కదలిన మనసుకు కారణభూతమైన
మనసునెందుకు తిరిగి శిలలా చేస్తావు?
నువ్వు లేవు.. ఉంటే అలా చేయవు
ఓహో! నువ్వు దేవుడివి కదూ!!
బొమ్మలు చేసి ఆడించడం నీ వృత్తి
అవునా మరి! అందుకేనేమో
మమ్మల్ని బొమ్మల్ని చేసి ఆడిస్తున్నావు
ఓ భగవాన్!!
మనిషి బ్రతుక్కి అర్థాన్నే కల్పిస్తావో
మరి ఆ బ్రతుకు అంతాన్నే చూస్తావో
నీవు జీవం పోసిన ప్రాణాలను
నీవే బలి తీసుకుంటావో... లేక
పరమార్థం కల్పిస్తావో!

-పోడూరి శ్రీనివాసరావు

గురువుకి సమర్పించి అతని దగ్గర చదువులు కొన్ని నేర్చుకుందిట.

నిగమశర్మ ఆ చీమకి అక్షరమాలంతా నేర్పేడట. గుణింతాలన్నీ మప్పేడట. దానిచేత "తల, వల" అన్నీ చదివించేడట.దానికి అంకెలన్నీ చూపించి, కూడికలూ, కొట్టివేతలూ చెప్పేడట. అంతకంటే ఎక్కువ చదువులు అతనికి రావట. అందుచేత తను చెప్పగలిగినమేరకి వీలైనంత ఆలస్యంగా చదువులన్నీ చెప్పి చివరిదినం చీమని పిలిచి,

"నువ్వెవరవో నీకిప్పుడు తెలిసిందా?" అని అడిగేడట నిగమశర్మ.

"నేనెవర్ని స్వామీ! వేగిరం చెప్పండి స్వామీ!" అని ఎంతో కుతూహలంగా తొందర తొందరగా అడిగిందట చిరుచీమ.

అప్పుడు నిగమశర్మ పరబ్రహ్మంలా నవ్వి,

"మరెవరికీ కావు! నువ్వు చీమవి!" అన్నాట్ట.

"ఆహా! నేను చీమనా!!" అని ఆశ్చర్యచకితురాలై పోయి, ఆ తరవాత పరమానందభరితురాలైపోయిందట చిరుచీమ.

"మరింక చదువైపోయింది. నువ్వు వెళ్ళవచ్చు" అని నిట్టూర్చి అన్నాడట చీమశిష్యుడితో గురుశర్మ.

చీమ జ్ఞానం సంపాదించిన చిరుచీమ కృతజ్ఞతా పూర్వకంగా మరొక నాలుగు దినాల నూకలు నిగమ శర్మకి కట్నంకింద సమర్పించుకొని, ఎగురుతూ, గెంతుతూ, శ్యామవనం వెళ్ళి తన సోదరులందరికీ జ్ఞానం పంచిందట.ఆ చీమలన్నీకూడా "ఆహా! అయితే, మనమంతా చీమలన్నమాట!" అని సంబరపడి చీమలు పండుగ జరుపుకున్నాయట.

అయితే –

మన చీమ సంతోషంగా శ్యామవనం చేరుకొని పుట్టినింటికి వెళ్ళిందేకాని దానికి ఆ సంతోషం ఎక్కువ దినాలుండలేదట. దానికి అనుమానాలన్నీ మళ్ళీ పుట్టుకురాసాగేయట.

"చీమంటే ఏమిటి? కళ్ళా,కాళ్ళా,తలా, మొండెమా? కాళ్ళు లేకపోతే నేను చీమని కానా? కళ్ళు లేకపోతే నేను చీమకంటె భిన్న మవుదునా? చీమ అనే ఈ పదార్థం ఎందులో వుంది? ఇది ఇలాగే ఎందుకు పుట్టాలి? ఇది ఇలాగే ఎందుకు బతకాలి? ఈలాగే ఎందుకు చావాలి?"

ఇటువంటి చిక్కుప్రశ్నలన్నీ ఆ చీమని తిరిగి చీకాకు పెట్టసాగేయట. దాని ఆరోగ్యం మళ్ళీ పాడవ నారంభిం

నెత్తి మీద చేతులు

బస్సు ముందుకు పరుగు
చెట్టు చేమ వెనక్కి
ఒక్క వర్షం పడేటప్పుడో
ఎండ మండేటప్పుడో తప్ప
చిన్న పెద్ద అందరికీ
కిటికీ పక్క సీటు
అందరికీ యిష్టం

కిటికీ ఛాన్సు దొరికినప్పుడు
కళ్లు కిటికీ ఊసలకి
మనసు ఆవలి దృశ్యాలకి
బస్సు ముందుకు
మనసు ఊహల్లోకి

రోడ్డున బస్సు
జర్రున జారుతూ వుంటే
రోడ్డు పక్కన దృశ్యాలు
తోరణాలుగా
వెనక్కి పరుగులు తీస్తూ

అడపా దడపా
సుందర దృశ్యాలు
చెట్టుకిందో మెట్టుమీదో
కిటికీలోనో గుమ్మంలోనో
అందాలని చూస్తే
కళ్లు జిగేల్మంటాయి
అప్రయత్నంగా పెదాలూ కళ్లూ
కొంటెతనం పులుముకుంటుంది
ఒకోసారి అందాలని
ఆస్వాదిస్తూ మనసు వశం తప్పుతుంది
అదేపనిగా కళ్లల్లోకి చూస్తే
కొన్ని అందాలు చురచుర
అయినా తప్పేమిటి
సీనియర్ సిటిజన్ అయ్యే కదా
ఇప్పటిదాకా
అందరికీ వంగి నమస్కరించా
ఇకపై నేను అందరి నెత్తిమీద
చేతులు పెట్టే తీరాలి

–బద్ది నాగేశ్వరరావు

చిందట. ఈ పెను ప్రశ్నలన్నీ నేను చీమని అనే చిరు జ్ఞానంతో విడవని తెలుసుకొని, అది తిరిగి పాత గురు శర్మ దగ్గరకి పరుగెట్టుకుంటూ వెళ్ళి తన సందేహాలన్నీ నివృత్తి చేయమని పాదం పట్టుకొని ప్రార్థించిందట.

"ఆ జ్ఞానమే నాకుంటే అరసోలడు నూకలకి నీ అన్ని సందేహాలూ తీర్చేయనా?" అని లోలోపల అనుకున్నాడట. ఆకలితో ఉన్న నిగమశర్మ, ప్రకాశంగా చీమతో.

"నీ సందేహ నివృత్తి నేను చెయ్యలేను" అన్నాడట.

"పోనీ ! చేసే జ్ఞానిని చూపించండి స్వామీ!" అని బతిమాలిందట చిరుచీమ.

అందుమీదట, తనకి తెలిసిన జ్ఞానుల గురించి ఆలోచించి

"శిష్యుడా! నీ సందేహా లకు సమాధానాలు చెప్ప గలిగే మహానుభావుడు నాకొక్కడే కనిపిస్తున్నాడు. ఇక్కడికి మూడు ఆమడల దూరంలో జన్నాలపల్లె అనే అగ్రహారం ఒకటుంది. ఆ అగ్రహారంలో చతుర్వేది అనే సద్బ్రాహ్మణుడున్నాడు. నువ్వు వెళ్ళి ఆయన కాళ్ళ మీద పడి, జ్ఞానభిక్ష పెట్ట మని ఆయన్ని ప్రార్థించు" అని చెప్పేడట నిగమశర్మ. ఆ చతుర్వేదికి చీమ విష యాలన్నీ తెలియజేస్తూ ఓ తాటాకు మీద జాబుకూడా రాసేడట శర్మ.

ఆ తాటాకు ఈడ్చు కుంటూ, కొన్ని దినాలు కాలినడకన ప్రయాణం చేసి జన్నాలపల్లె చేరుకొం దిట చీమ.

నిగమశర్మ చెప్పినట్టు గానే జన్నాలపల్లెలో "చతు ర్వేది" అని పిలువబడే వేద వేదాంగవేద్యుడు తప్పక ఉన్నాడట. కాని, చీమ వెళ్ళే సమయానికి ఆయన వేదపారాయ ణంలో ఉన్నా డట. ఆ పిమ్మట ఆయన శిష్యులచే పరి వేష్టించబడి ఉన్నాడట. పరమగురువు దరికి పరదేశి చీమ చేర కుండా వారి సచ్ఛిష్యులంతా చాలా తంటాలు పడ్డా రట. యమ ప్రయాసలకి ఓర్చి మన చీమ ఆ చతు ర్వేదిని కలుసుకొని నిగమశర్మనుంచి తెచ్చిన పరిచయ పత్రం ఆయనకి చూపించగలిగేసరికి దానికి తల ప్రాణం తోకకి వచ్చిందట.

తాటాకు చదివి చిరుచీమని చూసి చతుర్వేదిగారు స్మితవదనులయేరట. "అయితే, వేదాలన్నీ తెలుసుకోవా లనుందా నీకు?" అని చీమని వారు పృచ్ఛించేరట.

"తమరు అనుగ్రహిస్తే తెలుసుకోగలను" అందిట సవినయపు చీమ.

"నాలో ఏమీ లేదు నాయనా! అంతా భగ వదనుగ్రహం!" అన్నారట చతుర్వేదిగారు.

"వేదాలు తెలుసుకొం దికి భగవదనుగ్రహం ఉండాలంటే అది బ్రాహ్మ ణపు చీమ అయివుండవ లెను కదా?"

అని అంతలో చతు ర్వేదిగారి శిష్యుడొకడు ఒక చిన్న సందేహరూపంలో తన అభ్యంతరం తెలియ జేశాడట. ఆ విషయం గురించి కొంత చర్చ జరగ వలసిందేకాని చతుర్వేది గారు వేదాలు తెలిసిన అధి కారంతో చర్చ జరగనీయ కుండా చేసేరట.

"సద్బుద్ధి కలవాడే సద్బ్రాహ్మణుడు. పుట్టు బ్రాహ్మణులు వచ్చేటి కాలం కలికాలంకాని ఈ కాలం కాదు. ఈ చీమకి సద్బుద్ధి కలదని నా బుద్ధికి తోస్తోంది. చిన్న చిన్న చిరు పాపాలేవయినా ఈ చీమ

వనమహోత్సవం

ఎదగండి
ఇంకా ఎదగండి
స్వేచ్ఛగా, పైపైకి, విశాల ప్రపంచంలోకి
కాకపోతే పైన 'పవరు' తీగలున్నాయి
కాస్త చూసుకుని ఎదగండి
'పవరు' కడ్డొస్తే ఎంతవారినైనా అడ్డంగా నరికేస్తారు
ఫీలవకూడదు మరి.

మీకు నీరందదేమోనని
ఆ పక్కనే వెయ్యడుగుల లోతు బోరేసి
పాతాళంలోని నీటిని పంపులతో లాగి, లాగి
మీ మొదట్లో చెంచాలతో పోస్తున్నాం
ఆనందపడాలి మరి.

కోట్ల సంవత్సరాల నుండి
భూమ్మీద టన్నుల కొద్దీ ఎరువు
పోగుపడి వుంది.
మరలా ప్రత్యేకంగా వేయాలా?
మీరు ఎలాగైనా నెట్టుకు రాగలరు
మీమీద ఎంతో నమ్మకముంది మరి.

మరీ ముద్దొస్తే
తల్లి వేరు కత్తిరించి
కుండల్లో పెంచుతాం
కళకళలాడుతూ ఉండాలి మరి
ఇన్నిరకాలుగా మీ సేవ చేస్తున్నాం
మాకేమిస్తున్నారు
చెప్పాలి మరి

-వింజనంపాటి రాఘవరావు

చేసి వున్నప్పటికీ, శుద్ధిచేసి ఈ చీమని మనం బ్రాహ్మణ్యంలోకి మార్చు కోవచ్చును" అన్నారట చతుర్వేదిగారు.

శిష్యులంతా గురువాక్యం శిరసావహించవలసి వచ్చిందట! కాని వారు తమ కోపాల్ని తమతమ కడుపుల్లో దాచుకొని, చీమకి వాతలు పెట్టి శుద్ధి చేద్దామని సంకల్పించేసరికి, "వాతలు పెట్టినట్లయితే ఎందుకు చస్తానో తెలుసుకోకుండానే చస్తాను మొర్రో" మని చిరుచీమ పెనుకేకలు వేసి, గోల చేసిందిట. కేకలు విని పరుగిడి వచ్చిన చతుర్వేదిగారు శిష్యుల్ని వారించి, వాతలకి మారుగా మంత్రజలం జల్లి, ఆ చీమని శుద్ధిచేసి దానికి బ్రాహ్మణ్యం ఇప్పించేరట.

చతుర్వేదిగారు నిర్దిష్టంగా గురుకట్నం నిర్ణయించే అలవాటు ఎన్నడూ చేసుకోలేదటగాని, వారు యజ్ఞం చేయదలచుకున్నారట. హిరణ్యం కొంతైనా లేనిదే యజ్ఞం జరగడం కష్టంట. అందుచేత చీమకి వేదాలూ, వాటి సారాలూ తెలియజేసేముందు చతుర్వేదిగారు ఓ చిన్న నిబంధన చేసేరట. ఆ నిబందన ఏమిటో వినిన చీమ.

"అయ్యో ! బంగారపు బరువు నేనే భరించలేనే! తాటాకే మొయ్యలేకపోయేను కదా!" అందిట.

"రేణువు రేణువా చొప్పున ఎంత తేగలిగితే అంతే తే ! చాలు!" అని చాలా సౌమ్యంగా సెలవిచ్చేరట చతుర్వేదిగారు.

రేణువు రేణువు చొప్పున తేగలిగినంత హిరణ్యం తెచ్చుకొన్న చీమ సంవత్సరాలపాటు శ్రమించి, చతుర్వేదిగారి వల్ల వేద వేదాంగాలన్నీ తెలుసుకొని ధన్యుడయేననుకుందిట మన చిరుచీమ.

అధ్యయనం అంతా అయిన పిమ్మట చతుర్వేదిగారి వల్ల వేదసారం అంతా ఒకే ఒక మాటలో ఉన్నదని తెలుసుకున్నదట మన చీమ.

ఏమిటది!

"సో2హం!" అన్నారట చతుర్వేదిగారు.

"సో2హం" అందిట చిరుచీమ. అన్నాక –

"అంటే ఏమిటి స్వామీ!" అని అడిగిందట చీమ.

అంటే ఏమిటో అంతా బోధించేరట చతుర్వేదిగారు. అంటే ఏమిటో అంతా విన్నాక,

"అయితే ఏమిటి?" అని ప్రశ్నించిందిట పిపీలికం.

చదువైపోయిందన్నారట చతుర్వేదిగారు.

శ్యామవనం చేరుకొందికి పిపీలికం.

బ్రహ్మజ్ఞానం పొందినప్పటికీ బ్రతుకులో ఏం తేడా కూడా కనిపించకపోయేసరికి చీమ చాలా నిరుత్సాహ

ఇదండీ వరస!

ప్రయాణం అంటేనే భయం వేస్తోంది
పాపం పెరిగినట్లు పెరుగుతున్న
ఛార్జిలు తలుచుకుంటే గుండె దడ
అందుకే దూరాలు పెరిగాయంటున్నాను
ప్రేమాభిమానాలు ప్రియమయ్యాయి!
పాలకులకేం నిక్షేపంలా వుంటారు
మోసే ప్రజలకే తెలుసు బరువు!
రాజు తలచుకొంటే దెబ్బలకేం కొదవ?
తుంటి గిల్లి జోలపాడినట్లు
ఎప్పటికప్పుడు భారీ వడ్డింపులు, వాతలు ఓ పక్క
కంటితుడుపు మాటలతో కడుపు నింపడం
మరోపక్క!
సొమ్ముపోయినా సుఖం లేదనుకోండి
రిజర్వేషనున్నా పాట్లు తప్పడంలేదు
ఎక్కిన రైలు పట్టాలమీదే నడుస్తోందో
పల్టీ కొడుతుందో పరమాత్మునికే తెలీదు
సేఫ్టీ లేదు, సెక్యూరిటీ లేదు!
ఏ మునీశ్వరుడో, మాయల ఫకీరో
పసరో, మూలికో ఇస్తే ఎంత బాగుంటుంది
రివ్వున నీలాల నింగిలో తేలిపోతూ
గమ్యాన్ని రెప్పపాటులో చేరుకోవచ్చు
ఏ అద్భుత దీపమో, మంత్రదండమో దొరికితే
బాగుణ్ణు
ఎంచక్కా కోరుకున్న చోటికి రయ్యిన పోవచ్చు!
అన్నట్లు ఉత్తరాలకీ రేషనే నండోయ్
ఎందుకంటారా బరువు పెంచేశారు
ఎక్కడికక్కడే భారం పెంచి నడ్డి విరిచేశారు
అందుకే పక్షులను పెంచండి
పావురాల టపా చిరపరిచితమే కదా
చిలక సందేశాలు, హంస రాయబారాలు
జగద్విదితమే కదా!
మరీ తప్పనిసరయితే
కాలితో కబురంపితే చాలు
రెక్కలు కట్టుకొని వాలొచ్చు!

–వి.ఎస్. ఆర్. మౌళి

పడిపోయిందట. బ్రహ్మజ్ఞానంతో దాని తలంతా నిండి పోయి దాదాపు పండిపోయినప్పటికి కూడా బతుకులో దానికి వెతుకులాటలూ, పీకులాటలూ, బరువులూ, బాధ్యతలూ, కష్టాలూ, కడగళ్ళూ ఏమీ తప్పలేదుట!

బ్రహ్మజ్ఞానం పొందికూడా నీరసించిపోతున్న మన చీమని చూసి మరొక చీమ చాలా వగచి ఈ విధంగా హితవు చెప్పిందట.

"నువ్వెందుకు తమ్ముడా, అలా నీరసించిపోతావు. వేదవేద్యుల కంటె గొప్పవారు మహా ఋషులని పిలువబడేవారున్నారని విన్నాను. మన ఈ వనంలోనే ఏడు కొండల అవతలనుంచి వచ్చిన సోదరుణ్ణి ఒకణ్ణి ఈమధ్యనే నేను కలియడం తటస్థించింది. వాళ్ళు ఉన్న దగ్గర ఒక మహాఋషి ఎన్నాళ్ళనుంచో తపస్సు చేస్తున్నాడట. ఆ మహాఋషి చుట్టూనే వాళ్ళంతా పుట్ట పెట్టుకుని జీవిస్తున్నారట. పోయి నీ బాధంతా ఆ మహానుభావునితో చెప్పుకోకూడదా!" అని హితబోధ చేసిందట ఆ మరొక చీమ.

హితవు చెప్పినందుకు ఆ మరొక చీమకి నమస్కరించి ఋషిపుంగవుణ్ణి వెతుక్కుంటూ ఏడుకొండలూ దాటి వెళ్ళిందట మన చీమ.

అక్కడ ఒక చిన్న గుట్టంత పుట్ట వుందిట. అందులో చీమ లెన్నెన్నో వున్నాయిట. ఆ పుట్టలోనే మహాఋషి ఉన్నారని తెలుసుకొని ఆ పుట్ట అధికారులైన చీమల అనుమతి పొంది అందులోనికి ప్రవేశించి, అక్కడ మట్టితో, జటలతో, చీమలతో నిండిపోయినప్పటికీ నిశ్చింతగా తపస్సు చేసుకొంటున్న ఆ తాపసోత్తముల వారిని కళ్ళారా చూచి ఆ మహానుభావునికి వినయాతి వినయంగా వంగి నమస్కరించి వారిని మృదువుగా, వినయంగా సంస్కృత శబ్దాలతో పిలిచిందిట చీమ.

చీమలపుట్టలో దేవభాష వినబడగానే ఋసిపుంగవులవారు ఉలికిపడి కళ్ళుతెరచి మన చీమని గుర్తించి,

"నీకు ఏమి కావలెను నాయనా?" అని దాన్ని శాంతంగా అడిగేరట. వెదురు బొంగులోంచి గాలి వచ్చినట్టుగా గంభీరంగా ఉన్నదట వారి స్వరం.

చీమ అప్పుడు తన విషయం అంతా వారితో వివరంగా చెప్పుకున్నదట.

నాలో నిజంగా భగవత్పదార్థం ఉన్నదా? ఉంటే భగవంతుడికంటే భిన్న మేరీతిగా అయేను?

నాలో భగవంతుడు లేకనేపోయినట్లయితే భగవంతుడు సర్వ వ్యాపకుడు కానట్టే కదా! అందుచేతా అతడు నాలో ఉన్నట్టే లెక్క చేసుకోవాలి కదా! అతను నాలో ఉన్నప్పటికీ నేను ఇన్ని బాధలేల పడవలెను? అది నా పాపకర్మల ఫలితమనుకొన్నచో భగవంతుడు నాలో ఉండగా, ఆ పాపములు నేను చేయుటెట్లు సంభవించినది? భగవంతుడు కూడా పాపమునుండి తప్పించుకొనలేడా? ఇంతకీ నేనెవర్ని? నేనీ రీతిగా ఎందుకుండిపోయాను? ఇప్పుడు నా కర్తవ్యం ఏమిటి? అంతా నాకు తెలియజెప్పండి స్వామీ! అందిట చీమ.

చీమ వాక్కులు శ్రద్ధగా విన్న ఋషిసత్తములు శాంతంగా ఈ విధంగా సెలవిచ్చేరట!

"బ్రహ్మజ్ఞానం విని విని సాధించేనంటే లాభంలేదు చీమా! "సోఽహం" అనేది అందరికీ తెలుసు. దాన్ని ఆచరణలో సాధించి అనుభవం పొందాలంటే యోగంలోనే సాధ్యపడుతుంది. అందుచేత యోగసాధన చేసి తపస్సుచేయి" అని సెలవిచ్చేరట.

వారు అలా సెలవిచ్చినందుకు వారికి నమస్కరించి, "తపస్సు చేస్తే జరిగేదేమిటి స్వామీ?" అని ప్రశ్నించిందట చిరుచీమ.

"జన్మరాహిత్యం సంపాదించి మోక్షం పొందడమే ఏ జీవికైనా గమ్యం! తపస్సువల్ల అది సిద్ధిస్తుంది" అన్నారట ఋషిపుంగవులు.

చిరుచీమ ఒక క్షణం అలా నిలబడి, "ఇంతకీ

కొత్తదనం

అక్షరం పాతదే
కొత్త అక్షరంతో కలిస్తే
భావ సౌందర్యమొస్తుంది!
మనిషి పాతవాడే
కొత్త మనుష్యులతో కలిస్తే
చైతన్యమొస్తుంది!!

-శైలూషి

గ్రీటింగ్స్

న్యూ ఇయర్
వాళ్ళ ఆఫీసరుకు
పూలగుచ్ఛం / ఆపిల్స్!
నాకు తెల్లారేసరికి
ఈయనగారి
బట్టలు ఇస్త్రీ / టిఫిన్లు!

-జి. విజయశ్రీ

స్వామీ! ఏ జీవికైనా జన్మరాహిత్యం ఎందుకు! మోక్షం ఎందుకు? తెలియక అడుగుతున్నందుకు క్షమించండి" అన్నదట.

చీమ ప్రశ్నకి సమాధానం చెప్పకుండా మౌన ముద్రాలంకితులయేరట ఋషిపుంగవులు. మోక్షం ఎందుకు అంటే ఎవరైనా ఏమీ చెప్పగలరు? (అలా అడిగేవారితో భాషించి ఏమి ప్రయోజనము!)

మునీశ్వరులవారివద్ద కొంతసేపు నిశ్చలంగా నిలబడిందట మన చీమ. వారు సమాధానం చెప్పరని నిశ్చయమయేక చీమ తన ఇంటికి తిరుగుముఖం పట్టిందట.

రాళ్ళూ రప్పలూ, చెట్లూ చేమలూ, ఏడు కొండలూ, ఎన్నెన్నో గుట్టలూ అన్నిటికీ దాటుకొని చిరుచీమ తన పుట్ట సమీపానికి చేరుకొనేసరికి దాదాపు నెల దినాలు పట్టింది. వెళ్ళేసరికి భానూదయం అవుతోందిట.

మఱ్ఱిచెట్టుక్రింద తన పుట్ట అల్లంత దూరంలో ఉంది. ఉండగా అక్కడ నిలబడి పోయిందిట చిరుచీమ. పుట్టలోంచి చిందరవందరగా పగిలిపోయిన కోట లోంచి చెదిరిపోయిన సైన్యంలా లక్షలాది సంఖ్యలో పారిపోయి వచ్చేస్తున్నాయట చీమ తోడిచీమలు.

మన చీమకి ఒక క్షణంసేపు ఏమీ అర్థంకాలేదట. ఏదో ఆపద సంభవించి వుంటుందని ఆ వెంటనే మాత్రం గ్రహించగలిగిందట. అప్పుడది ఒక సోదరుణ్ణి ఆపి అడిగిందట.

"అన్నా అన్నా ! ఏమి సంభవించింది ? ఆపదా? ఏ మాపద? ఏం జరిగింది?" అని చాలా ఆత్రుతగా అడిగిందిట.

అన్న చీమ వగరుచ్చుకొంటూ ఆగి –

"ఎవడో రాక్షసుడు మన యింట్లో ప్రవేశించేడు" అని చెప్పి మూర్ఛపోయిందిట.

అప్పుడు మన చీమ తన సోదరులందర్నీ ఆపి, తన చదువునంతా ఉపయోగించి వారికి ధైర్యం చెప్పి వారందర్నీ ఒకచోట నిలిపి తమ పుట్టలోకి తను వంటరిగా వెళ్ళిందట.

అక్కడ ఆ చీమల పుట్టింట్లో అట్టడుగున విశాలమైన ఓ చల్లని గదిలో నల్లని ఒకానొక రాక్షసాకారం చుట్టలు చుట్టుకొని నిద్రపోడానికి సిద్ధమవుతోందట. చూడ్డానికి అది ఎంతో భయంకరంగానూ, చాలా అసహ్యంగానూ కూడా ఉందిట.

ఆ ఆకారాన్ని చూసి మన చీమ –

"ఓయీ! ఎవరు నీవు? మా ఇంట్లోకి మా అనుమతి లేకుండా ఎందుకిలా వచ్చేవు? అది అక్రమం కాదా? అన్యాయం కాదా? మాకు అపకారం చేయడం నీకు న్యాయమేనా?"అని ఆకారాన్ని గౌరవపూర్వకంగానే అడిగిందట మన చీమ.

ఆ ఆకారం చీమ మాటలు విని తలెత్తిచూసి, చీమని కనిపెట్టి, బుసబుసమని నవ్వి ఈవిధంగా చెప్పిందట.

"ఒరే పిపీలికాధమా! నేనెవరినా అడిగేవు? నేను సుఖభోగిని; నీ పాలిట మాత్రం కాలయముణ్ణి! ఇప్పుడు

అంబరం!

ఆకాశంలో వీక్షించే విచిత్ర దృశ్య విన్యాసాలు
గగన మార్గాన విహరించే విహంగాల కేరింతలు
సూర్యచంద్రులు, నక్షత్రాలు, గ్రహాలు, గ్రహణాలు
మానవాళి మేధస్సుకు పదునుపెట్టే పరీక్షలు..!
ఋషులు, యోగులు, శక్తి సంపన్నులు సాధించిన
అద్భుత ఫలితాలు అంబరాన విరిసిన అరుణ రేఖలు...!
ఖగోళశాస్త్ర పరిశోధనలకు అవి మూలాధారాలు
ప్రహ్లాదుడు, ధృవుడు వంటి భక్తాగ్రేసరుల జీవితాలు
నక్షత్ర మండలంలో సాధించుకున్న సుస్థిర స్థానాలు!!
ఫెళ ఫెళ ధ్వనులతో హోరెత్తే ప్రళయ మేఘ గర్జనలు
ధారాపాతంగా వర్షించే జలధారల ప్రవాహాలు
పుడమి తల్లిని పరవశింప చేసే మధుర క్షణాలు..!
సస్యశ్యామలమై పాడి పంటలతో అబ్బురపరచే...
హరిత శోభ ఆధునిక జన జీవన ప్రస్థానాన్ని
నింతరం ప్రభావితం చేసే ఓ అద్భుత కాంతి కిరణం..!
సప్తవర్ణాల శోభతో అంబరాన అలరించిన హరివిల్లు...
ఆసక్తితో తిలకించే భక్తులకు కలిగించె కనువిందు..!
కవుల సహజ సౌందర్యోపాసనకు అంబరం ఓ అక్షరాల వేదిక
దేవతల విలాస విహారానికి ఆకాశమార్గం ఓ దివ్యధామం..!
వేద శాస్త్రాల్లో నిక్షిప్తమైన నిగూఢ మంత్ర రహస్యాలు
వేదాధ్యయన సంపన్నులకు లభించిన అమృతధారలు
అవి.. భగవంతుడు మానవులకు నిరూపించిన నిత్య సత్యాలు..!!

–తంగెళ్ల పాండురంగ శర్మ

తెలిసిందా నే నెవరో? తెలిసింది కద! మరి, నువ్వె వరవో నీకు తెలుసునా? నీ ముఖం చూస్తే నీకింకా ఏమీ తెలియనట్టే ఉందిలే. నువ్వు ఈ లోకంలో ఒకా నొక తుచ్ఛపు కష్టజీవివి. కష్టజీవులు కష్టపడాలి. సుఖభోగులు సుఖించాలి. అలా జరుగుతుందనేది ప్రకృతి ధర్మం. అలా జరగాలనేది భగవదాదేశం.

అందుచేత, మీ చీమ వెధవలంతా కష్టపడవల సిందే! మీ కష్టమ్మీద మేం సుఖించవలసినదే! మాకు అదే న్యాయం అదే ధర్మం! కాదన్నవాణ్ణి కాటేసి చంపు తాం! ఇది మీరు కష్టపడి కట్టుకున్న యిల్లే. బాగానే ఉంది.మీ నిర్మాణ కౌశలానికి ముగ్ధుణ్ణయేను. మిమ్మల్ని మెచ్చుకుంటున్నాను. చాలు నీకది. పొండి! మరింక దీని సౌఖ్యం అనుభవించే భాగ్యం అంటారా? అది మాది! అది మాహక్కు. ఆ హక్కు మాకు వీడూ వాడూ ఇచ్చిందికాదు. భగవంతుడే ఇచ్చాడు. ఇది ఇప్పటి నుంచీ నా ఇల్లు బోధపడిందిరా చిన్నోడా.

నీకేదో చదువులు చదివి పాఠాలు నేర్చుకోవాలని కుతూహలంగా ఉన్నట్టుంది. ఈ దినానికి నీకీ పాఠం చాలు! మరో పాఠానికి మళ్ళీ రాకు. వచ్చేవంటే మిగతా పాఠాలన్నీ మరో లోకంలో నేర్చుకోవలసి ఉంటుంది. మరందుచేత వేగిరం నడువిక్కణ్ణుంచి. నాకు రాత్రంగా నిద్రలేదు.ఇప్పుడు నాకు నిద్రాభంగం మరింక చెయ్యక. ప్రాణాల మీద తీపుంటే తక్షణం ఇక్కణ్నించి ఫో!".

అని చీమకి ఖచ్చితంగా చెప్పి నిద్రపోవడానికి సిద్ధంగా తల వాల్చిందట ఆ రాక్షసాకారం.

మన చిరుచీమ నివ్వెరపోయిందట.

నువ్వో చిరుప్రాణి వన్నారు. నువ్వు చీమ పేరుగల దాని వన్నారు. నువ్వు దేవభాషలో పిపీలికాని వన్నారు. నువ్వు పిపీలికానివే కాని నువ్వుకూడా బ్రహ్మ పదార్థానివే నన్నారు. నువ్వు అదన్నారు, ఇదన్నారు. అంతే కాని–

"నువ్వు కష్టజీవివి"

అనిమాత్రం అంతవరకూ ఎవ్వరూ చెప్పేరుకారుట చిరుచీమకి. నీ కష్టాన్ని దొంగిలించి ఇతరులు సుఖి స్తారనికూడా ఎవ్వరూ చెప్పలేదుట దానికి. "శాస్త్రా"లు చెప్పని సత్యం "ధర్మాత్ములు" దాచిన సత్యం నిజ జీవితంలో ఆ రాక్షసాకారంవల్ల తెలుసుకొని, ఆ నిజా నికి కొంతసేపు నిశ్చేష్టురాలయిపోయిందట మన చిరు చీమ ఆ తరవాత కర్తవ్యం గురించి ఆలోచించనారం భించిందిట. ఆవిధంగా జ్ఞానోదయం కలిగి "బుద్ధుడ" యింది కాబట్టి ఆ చిరుచీమకి తనేం చెయ్యాలో వెంటనే తెలిసిపోయిందట.

అప్పుడు మనచీమ ఆ రాక్షసాకారాన్ని సుఖంగా నిద్రపోనివ్వక దానితో ఈవిధంగా చెప్పిందట.

"ఒరే రాక్షసాధముడా! మేం కష్టజీవులమే కావచ్చు నువ్వు సుఖభోగివే కావచ్చు. కాని నువ్వు మా కష్టాన్ని అపహరించి మాకు అన్యాయం చెయ్యడం మేం సహిం చం! మేం తిరగబడతాం!నువ్వు చెప్పిన న్యాయం భగ వన్న్యాయమైనా సరే అది అన్యాయం కాబట్టి దాన్ని మేం మారుస్తాం! అందుగురించి మేం తిరగబడతాం. మీమీద మేం తిరగబడి తీరుతాం" అని చెప్పిందట మన చీమ ఆ రాక్షసాకారానికి.

చీమ వాక్కు విన్న రాక్షసాకారం మొదట కొంచెం వెటకారంగా నవ్విందట. ఆ తరవాత కోపంగా బుస కొట్టిందట.

రాక్షస కోపానికి చీమ నాయకుడు చిరునవ్వు నవ్వుకొని, పట్టుదలతో పైకివెళ్ళి సోదరులందరికీ హితబోధ చేసి, ధైర్యం చెప్పి, వారిని వీరులుగా మార్చి "రాక్షసాకారపు భగవన్న్యాయం" మీద తిరుగుబాటు చేసేందుకు అందర్నీ కూడ గట్టుకొని ముందుకు రంగంలోకి ఉరికేడట.

తత్ఫలితంగా –శ్యామవనంలో మర్రిచెట్టుకింద ఆ దినం ఓ రాక్ష సాకారం విలవిల తన్నుకొని నెత్తురు కక్కుకొని చచ్చిందట; ఆ మేరకి ఆ మూలంగా భూభారం కొంత తగ్గిందట. ■

మూలవిరాట్టులు

యజమాని మరణిస్తే
అశువులు బాసింది పెంపుడు కుక్క
ప్రజలు ఆకలి చావులకు, ఆత్మహత్యలకు
చలించని నాయకులు
మూలవిరాట్టులా?

నిరంతర శ్రమజీవి

ఆఫీసులు, ఆఫీసర్లు
సెలవులు, సమ్మెలు
బాధ్యతల విరమణ లేని
నిరంతర శ్రమజీవి
విశ్వకర్మ

–పరుచూరి శ్రీనివాసరావు